

A Fészek Színház alapító-rendezője
Cziczó Attila

„Szeretem mellbe vágni a nézőimet!”

Bár a színházi rendezés, mint művészi alkotó tevékenység önmagában is elég volna, Cziczó Attila mégis önként vállalja sok éve, hogy emellett folyamatosan ír darabokat, és színházat is igazgat, amelyben bemutatja ezeket. Bár sikerei révén komolyabb babérokra is törhetne, ő szeretné továbbra is tartani a jelenlegi, már bejáratott helyzetet, magas színvonalú előadásokkal.

A hatodik évadját élő és - ahogy ön szereti mondani - mindenkitől független Fészek Színházban igazgat, ír és rendez. De persze volt egy előélete is, míg idáig eljutott, igaz? - Gimnazistaként találkoztam először a színház intézményével, és akkoriban néhány, hozzám hasonlóan lelkes társammal elkezdtünk zenés színházat csinálni. Huszonegy-kétévesen aztán egy csapat óvodással kezdtem foglalkozni, és azzal kezdődött el istenigazából a színházcsinálásom. Ahogy időközben nőttek-növegttek mellettem a gyerekek, úgy jutottam el magam is lassan a felnőtt korosztályig, akikkel ma már napi szinten dolgozom a Fészek Színház falai között. Ennek hat éve. Hétköznapi színház vagyunk, van

A Ganz Gyár területén lévő hatalmas üzemcsarnok egy kis részét kapták meg játszóhelyül

egy alapcsapatunk, a volt növendékeim is színpadra lépnek, és persze néha vannak vendégművészeink is.

- Van ismert színész, akit rendszeresen rendez?

- Bezerédi Zoltán, Andai Kati, Stubnya Béla, Ambrus Asma. Megfigyeltem, hogy csak Magyarországon van éles határvonal húzva hivatásos és nem hivatásos színházcsinálók között! Pedig a nézőt nem érdekli, kit lát a színpadon, csak az, hogy mit lát – bár ez a kijelentés a budapesti közönség esetében sajnos nem teljesen igaz. Én a legelső, Gyenge vagyok című előadásunkra különböző embereket raktam össze: játszott benne a Színművészeti Főiskolán diplomázott Andai Kati, a függetlenek felől érkező Stubnya Béla és az egyik volt diáknövendékem, Miklós Zsófi. Ők hárman képviselik, amit azóta is szeretek vegyíteni. A franciáknál – ahol volt szerencsém élni egy ideig – ez például teljesen természetes művészi-műfaji állapot.

- Mivel a darabírás régóta működött, feltételezem, automatikusan jött a rendezés, és vele a saját színház gondolata. A Fészek Színház hol talált otthonra?

- Az Orczy úton, a Ganz Gyár területén lévő hatalmas üzemcsarnok egy kis részét kaptuk meg játszóhelyül, amit nyomban elkezdtünk a társaimmal felújítani. Egy szerencsétlen tüzeset kapcsán teljesen leégett a színházterem, amit aztán még jobb állapotba hoztak, mint előtte volt, így azóta is ott zajlanak az előadások. Jól bejáratos hely, csak kicsi, negyven nézőt képes befogadni.

- Úgy tudom, szép sikerrel mennek az előadások.

- Van állandó törzsközönségünk, és három éve a jegyek kilencven százalékát az interneten át foglalják a nézőink. Havi nyolc-tíz-tizenkét előadást bonyolítunk le, sokszor esténként is próbálunk, így fel kell szabadítanunk rá időt hét közben is. Nem ebből élünk, ezt szerelemből, elhivatottságból csináljuk. A vendégszínészek természetesen kapnak valamennyi gázsit, de az igazgató társammal, Jendrics Anikóval meg a nyolc-tíz fős alapcsapatunkkal nem veszünk ki pénzt a produkciókból. Én például írok újságba, vállalom konferálást, hangosítok.

„Azt szeretem, ha az általam írt-rendezett darabok után a közönség nem felszabaldultan távozik, hanem elgondolkodva”

„A gyerekekkel való munkát sokan komolytalanoknak tartják, pedig ott dől el, hogy felnőtteként színházszeretők lesznek-e vagy sem.”

- Rendezőként nincs hivatalos végzettsége: nem is akart soha szerezni?

- Diplomám szerint művelődésszervező vagyok, Szombathelyen végeztem, iskolában, művelődési házban dolgoztam éveken át, így kerültem kapcsolatba előbb óvodásokkal, majd kamaszokkal. A rendezés világéletemben érdekelt, de mert Magyarországon kizárólag a budapesti Színművészeti Egyetemen szerzett diploma számít, az a világ és rendszer viszont mindig is távol állt tőlem, oda sosem akartam

jelentkezni. Egyrészt már kicsit idős voltam, amikor rendezőként komolyan színházzal kezdtem el foglalkozni: a gyerekekkel való munkát sokan komolytalanoknak tartják, pedig ott dől el, hogy felnőtteként színházszeretők lesznek-e vagy sem. Kilenc évig foglalkoztam értelmi fogyatékos gyerekekkel is, és olyan előadásokat csináltunk, úgy vettünk részt egészséges srácok közötti országos színházi találkozón, hogy senki nem hitte el a mászágit!

- Magának végtelen türelme lehet! Pedig az nem jellemző a rendezőkre, akik többsége szeret inkább ordítózni a színészeivel...

- Hallottam, hogy vannak rendezők, akiknek külön tanították, miszerint egy próbafolyamat kezdetén legalább egyszer - okkal vagy ok nélkül - le kell ordítaniuk mindenkit, hogy kiderüljön számukra, ő valaki! Egyszer én is megpróbáltam - nem tetszett...

- Miért kötött ki végül a felnőtt színháznál?

- Mert sosem néztem vissza. Egyszerűen nőtt a korosztály, akikkel mindig is inkább szülőként foglalkoztam, mint tanárként. Az óvodásokból kis-

kolások, belőlük nagykamaszok lettek, akikből aztán fiatal felnőttek váltak, akik magukkal hozták értelemszerűen az idősebb művészeket is.

- Milyen darabokat rendez?

- Amióta színházzal foglalkozom, csak a saját magam írta darabokat állítom színpadra. Igaz, valaha Csehov Három nővérét fiatalokkal rendeztem, és azt tényleg szeretném megcsinálni újra, idősebbekkel is. Nemrég, január 9-én volt premierünk a Weekend című darabbal, amit én írtam, de Shakespeare Macbeth című művének alapján, bár csak nagyon távolról lehet ráismerni. Ez volt a 27-ik rendezésem a Fészekben, de összesen nyolcvanvalahány darabot írtam mostanáig. A kortárs dráma az én igazi műfajom, röviden jellemezve: a sírós-nevetős színház. Nálam minden a máról szól, élő problémákat bon-

colgatok, ami mehökkenti, ledöbben-ti a nézőt. Azt szeretem, ha az általam írt-rendezett darabok után a közönség nem felszabadultan távozik, hanem elgondolkodva. Akinek netán nem tetszett, az is napokig azon rágódik, mit is látott. Gondolatban néha hónapokig tart, míg kitalálok egy ütős történetet, de aztán már pár nap alatt megírom. Nekem ez nem nehéz, a szavak maguktól jönnek.

- A kortárs drámáival ön a Pintér Béla vonalhoz hasonlítható, bár a valóságban távol áll tőle. Abban hasonlítanak, hogy mindketten elgondolkodtató színházat csinálnak.

- Aki eljön egy Cziczó-féle előadásra, tudja, hogy mire jön. Én szeretem „mellbevágni a nézőimet”, örülök, ha látom a reakcióikat. Nemcsak rendezek, de harmadmagammal két tucat

ember munkáját is végzem: például a fény- és hangtechnikát csinálom, no meg kellékezem.

- Ez nem szomorú valahol?

- Mivel imádom csinálni, egy percgig sem szomorkodom ezek miatt, és ezzel a kollégák is így vannak. Ráadásul egyikünk sem ebből él, így tisztán csinálhatjuk a színházadat, és csak ez a fontos. Minőségében ez nem más, mint az egzisztenciális színház, hiszen mindennek dacára mi nagyon komolyan dolgozunk! Jó lenne több alkalmazott, ám ahhoz sok pénz is kellene, nekünk viszont a bevételünk kizárólag a jegyekből keletkezik. Hogy léte-zünk, azt annak a cégnek köszönhet-jük, amelyik a helyet biztosítja.

- Mitől töretlen a kedve?

- Attól, hogy ameddig tudom csinálni ezt az egészet úgy, hogy nem zavarja az életemet, és ameddig annyira élvezem, mint az elején, addig nem fogom abbahagyni. Szemmel látható a fejlődés, egyre nagyobb az érdeklődés a darabjaim, az előadásaink iránt, így az, hogy a szakma nem foglalkozik velem, velünk, engem már nem érdekel. Hat évadot megcsinálni, huszónhét előadást rendezni nem semmi! A legnagyobb iskola volt, hogy gyerekekkel tanultam meg rendezni, mindent abból építettem fel mostanra. Fontos az is, hogy bár sok időmet felemésztt, fiatal rendezőknek is lehetőséget adok, tanítom őket - annak idején ez nekem is jól jött volna. Sajnos, akikre mentorként tekinthettem, azok rövid ismeretség után elhunytak, így Gregor József, és a Nemzetiből Sík Ferenc tanár úr.

- Mik a további tervei?

- Ebben az évadban nem rendezek többet, de a következőre szeretném megírni Kosztolányi Dezső életét - kifordítva. Happy New York címmel pedig jelenleg is dolgozom már azon a sketch drámán, amit alig várok, hogy színpadra állítsak. Bízom a további sikerekben, attól viszont tartok, hogy ez az egész komolyabbra fordulhat, mert nem szeretném elveszíteni a Fészek Színház tisztaságát, szabad függetlenségét. Bár egy kis anyagi plusztámogatás jól jönne, a működésünk úgy jó, ahogy van, és nagyon örülök, hogy nekem most már csak azzal kell foglalkoznom, hogy ez így is maradjon.

Aki elmegy egy Cziczó-féle előadásra, tudja, hogy mire váltott jegyet

